

Sygn. akt VII U 513/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: pracownik na zastępstwo Julita Skwiot

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2018 r. w Warszawie

sprawy G. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania G. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 28 lutego 2018 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje G. K. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 stycznia 2018 roku,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. na rzecz G. K. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do przyznania świadczenia.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony G. K. w dniu 28 marca 2018 roku odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 28 lutego 2018 roku, znak: (...)odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca w treści odwołania wskazał, że przedstawił organowi rentowemu dokumenty potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych, jednak okresy w nich zaświadczone nie zostały uwzględnione do wymaganego 15-letniego stażu. (odwołanie, k. 3 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 kwietnia 2018 roku, wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia od 1 września 1975 roku do dnia 23 kwietnia 1979 roku oraz od dnia 6 maja 1981 roku do dnia 28 lutego 1989 roku w Przedsiębiorstwie (...) w łącznej wysokości 11 lat, 5 miesięcy i 18 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach

okresu zatrudnienia od 2 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. ponieważ wystawione świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 kwietnia 2017 roku nie spełnia wymogów formalnych - podpis osoby sporządzającej dokument nie jest zgodny z danymi zawartymi na pieczęcie imiennej oraz nie został podany rodzaj wykonywanej pracy w szczególnych warunkach zgodnie z rozporządzeniem. Organ rentowy nie zliczył również okresu od 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku w Przedsiębiorstwie Handlowym (...), ponieważ na świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 lutego 2018 roku nie został podany rodzaj wykonywanej pracy w szczególnych warunkach zgodnie z rozporządzeniem. Ponadto organ rentowy wskazał, że odwołujący jest członkiem OFE i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa, legitymuje się ogólnym stażem pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 25 lat, 2 miesięcy i 10 dni oraz w dniu 13 września 2017 roku ukończył 60 (odpowiedź na odwołanie, k. 4 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. K. urodzony (...), w dniu 16 stycznia 2018 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę. Do wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentami potwierdzającymi okresy jego zatrudnienia. (wniosek o emeryturę, k. nienumerowana a.r.)

Powyższe skutkowało przeprowadzeniem przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego, w toku którego organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki wynikającej z ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku. Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy na dzień 1 stycznia 1999 roku składkowe i nieskładkowe łącznie 25 lat, 2 miesięcy i 10 dni oraz 11 lat, 5 miesięcy i 18 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Uwzględnione okresy pracy w warunkach szczególnych przypadały od 1 września 1975 roku do dnia 23 kwietnia 1979 roku oraz od dnia 6 maja 1981 roku do dnia 28 lutego 1989 roku.

W oparciu o tak poczynione ustalenia organ rentowy wydał decyzję z dnia 28 lutego 2018 roku, znak: (...) którą odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury.(decyzja z dnia 28 lutego 2018 roku, k. nienumerowana a.r.).

Ubezpieczony odwołał się od decyzji z dnia 28 lutego 2018 roku czym zainicjował niniejsze postępowanie sądowe. (odwołanie, k. 3 a.s.)

W toku postępowania ustalono, że G. K. w okresie od 2 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku był zatrudniony na stanowisku monter-brygadzista w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w pełnym wymiarze czasu pracy. Od 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera sieci w Przedsiębiorstwie Handlowym (...). Odwołujący w ww. okresach zatrudnienia pracował przy budowie/wymianie rurociągów ciepłowniczych jako brygadzista. Odwołujący nadzorował pracę podlegającej mu brygady jednak sam również z nią aktywnie pracował. Pilnował realizacji projektu budowlanego jednak nie zajmował się sporządzaniem jakiegokolwiek dokumentacji czy pracami administracyjnymi. Brygada odwołującego wykonywała pracę przy budowie nowych rurociągów ciepłowniczych, a także wymieniała stare rury na nowe. Ubezpieczony uczestniczył w całym procesie od samego początku tj. od wykonania wykopów. Nadzorował pracę koparki aby szła torem i prawidłowo wykonywała wykop oraz pilnował czy na trasie wykopu nie znajdują się kable bądź rury. Kiedy koparka odkryła łupiny betonowe to wtedy odwołujący je rozkuwał przy użyciu łomu i młota. Znajdujące się w wykopie stare rury, po ich przecięciu przez spawacza, odwołujący wyciągał poza wykop. Mniejsze rury wynosili dwaj lub trzej pracownicy, a większe wyciągały dźwigi. Następną czynnością jaką odwołujący wykonywał było czyszczenie kanału, w którym biegły rury. Czyszczenie polegało na zgarnianiu błota i tego co zalegało w kanale. Następnie odwołujący z kolegami wnosił do kanału nowe rury ciepłownicze o wielkości od 32mm do 1000mm i pomagał przy ich montażu. Wykopy, w których pracował odwołujący miały głębokość od 1 metra do 3 metrów. Brygada odwołującego nie miała przestojów w pracy. W okresie zimowym możliwe było prowadzenie wykopów nad ciągiem ciepłowniczym, z uwagi na podwyższoną

temperaturę gruntu. Odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie pracy z dnia 31 lipca 1996 roku, (akta osobowe) k. 34 a.s., świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1995 roku, (akta osobowe) k. 34 a.s., zeznania świadka M. B., k. 28 – 29 a.s., zeznania świadka M. K., k. 29 a.s., zeznania świadka M. D., k. 41 – 42 a.s., zeznania odwołującego w charakterze strony, k. 42 – 43 a.s.)

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego z akt sprawy, akt emerytalnych jak, również dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony oraz przesłuchania świadków. Dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają.

Strony postępowania nie kwestionowały pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w postaci zeznań świadków oraz odwołującego. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. B., M. K., M. D., albowiem zeznania te były spójne, logiczne i wzajemnie ze sobą korespondowały, jak też znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Zdaniem Sądu zeznania świadków były istotnym dowodem w sprawie, albowiem pozwoliły na ustalenie jakie dokładnie czynności ubezpieczony wykonywał w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. oraz w Przedsiębiorstwie Handlowym (...). Dodatkowo Sąd dał również wiarę zeznaniom ubezpieczonego złożonym przez niego w charakterze strony. Zdaniem Sądu zeznania ubezpieczonego znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym i brak było jakichkolwiek podstaw do ich podważenia.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie G. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 lutego 2018 roku, znak: (...), jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383, dalej: ustawa emerytalna) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) - zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych w tym akcie prawnym, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

- posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

- wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
- osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia) oraz
- być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013r., III AUa 783/13, Lex nr 1409118). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie jedyną okolicznością, co do której istniał spór między stronami, było to, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, nie było zaś sporne, ponieważ G. K. z dniem (...) ukończył 60 lat, posiada ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy i choć jest członkiem OFE, to złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

Organ rentowy uwzględnił pracę G. K. w warunkach szczególnych w okresie od 1 września 1975 roku do dnia 23 kwietnia 1979 roku oraz od dnia 6 maja 1981 roku do dnia 28 lutego 1989 roku w Przedsiębiorstwie (...) w łącznej wysokości 11 lat, 5 miesięcy i 18 dni. Nie zostały zaś uwzględnione okresy od 2 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku oraz od dnia od 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku, choć ubezpieczony wskazywał, że w tym czasie pracował jako monter sieci ciepłowniczych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, odmawiając zaliczenia wymienionych okresów powołał się nie tyle na okoliczność niewykonywania pracy ww. pracy co na brak prawidłowo wypełnionych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionych za wskazane okresy. Sąd ocenił, iż nie stanowi to jednak przeszkody, by ustalić, że ubezpieczony faktycznie pracował w warunkach szczególnych. Z tego względu zostali przesłuchani świadkowie, którzy pracowali wraz z ubezpieczonym w spornych okresach, w tych samych zakładach, a niektórzy nawet w tej samej brygadzie. Sąd przeprowadził również dowód z przesłuchania G. K. oraz dowody z dokumentów, w tym z akt osobowych.

Za wiarygodne uznać należy zeznania złożone przez ubezpieczonego oraz świadków- jego współpracowników z których wynika, że w spornym okresie wnioskodawca świadczył na rzecz Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. oraz w Przedsiębiorstwa Handlowego (...) pracę montera sieci ciepłowniczych. Zeznania te są logiczne i korespondują ze sobą. Ich treść znajduje swoje potwierdzenie w dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych (m. in. umowa o pracę, świadectwo pracy), w której wymieniano stanowisko montera sieci oraz montera. Powyższe dowody pozwalają na ustalenie charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego, przy czym zaznaczyć należy, iż istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest rodzaj wykonywanej pracy, a nie nazwa stanowiska. Zatrudnienie odwołującego polegające na budowie i wymianie sieci ciepłowniczych oraz wykonywaniu wykopów pod te instalacje zakwalifikować należy, w ocenie Sądu, jako pracę w warunkach szczególnych (prace w energetyce przy wytwarzaniu i przesyłaniu

energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych), w rozumieniu wykazu A, działu II, stanowiącego załącznik do przywołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż praca ubezpieczonego stanowiła w istocie pracę przy montażu i remoncie urządzeń ciepłych. Co więcej odwołujący pracował w głębokich wykopach w związku z powyższym w ocenie Sądu praca wykonywana przez niego kwalifikuje się również do pracy w szczególnych warunkach w oparciu o wykaz A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, dział V poz.1 - Roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach. Dlatego też pracę ubezpieczonego, świadczoną od 2 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. oraz od 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku w Przedsiębiorstwie Handlowym (...), zaliczyć należy do stażu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Konkludując, po zsumowaniu okresów od 2 lipca 1992 roku do 30 kwietnia 1995 roku oraz od dnia od 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku z okresem pracy w warunkach szczególnych, który jako udowodniony przyjął organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję, Sąd przyjął, że ubezpieczony niewątpliwie legitymuje się co najmniej 15-letnim wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego przyznanie mu świadczenia, o które się ubiegał, było możliwe.

Odnosząc się do terminu, od jakiego Sąd uznał za możliwe przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, wskazać należy na treść art. 129 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest więc, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie.

W przedmiotowej sprawie G. K. złożył wniosek w dniu 16 stycznia 2018 roku, zatem mógł uzyskać świadczenie od pierwszego dnia miesiąca, czyli od 1 stycznia 2018 roku. Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił więc decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od ww. daty.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego bez pouczenia.

MG